

31.08.2020

Asia/16

§ 492

V 9.9.2020, Valtuutettu Fatim Diarran aloite Havis Amandan kunnostamisesta tai korvaamisesta

HEL 2020-000556 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Fatim Diarra ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan Havis Amandan kunnostamista ja joko korvaamista kopiolla tai suojaamista niin, että juhlia voidaan edelleen jatkaa Esplanadilla.

Kaupunginhallitus toteaa, että Havis Amandan suojaamisvaihtoehtoja juhlien aikana on selvitetty. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on varauduttu toimintamalliin, jossa teos suojataan vartioinnilla ja väliaikaisilla aitauksilla. Havis Amandan äärellä voidaan juhlia, kunhan veistoksen ja yleisön turvallisuus otetaan huomioon.

Jos Havis Amanda haluttaisiin korvata kopiolla, pelkkä pronssisen veistoshahmon siirtäminen ei olisi riittävää. Kyseessä on teoskokonaisuus, joten sen siirtäminen tarkoittaisi veistoshahmon lisäksi koko suihkulähteen siirtämistä altaineen ja tekniikoineen. Tätä ei voida pitää realistisena vaihtoehtona. Alkuperäisen veistoksen korvaaminen kopiolla viestisi lisäksi siitä, että kiipeily julkisiin taideteoksiin olisi sallittua.

31.08.2020

Havis Amandasta tehtyjen selvitysten perusteella teos on kunnostuksen tarpeessa, kuten aloitteessa todetaan. Teoksen monet osat kaipeavat kunnostusta ja etenkin sen tekniikka on elinkaarensa päässä. Kulttuuri- ja vapaa-aika on lausunnossaan katsonut, että Havis Amandan peruskorjaus tulisi sitoa koko torin laajempaan kunnostukseen ja sille tulisi osoittaa erillinen määräraha.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetut valtuutetun aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.-7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2020 § 460

HEL 2020-000556 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

24.08.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.02.2020 § 40

HEL 2020-000556 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Havis Amandan suihkulähdekokonaisuuden kunnostamiseen tulisi osoittaa erillinen määräraha, jonka tason arvioimiseksi tulee tehdä erillinen selvitys. Samalla tulee selvittää suihkulähdekokonaisuuden suojaamismahdollisuuksia sen ympäristössä tapahtuvien kansanjuhlien ajaksi esteettisellä ja turvallisella tavalla.

Havis Amanda on suihkulähdekokonaisuus, jonka pronssiosat on muotoillut taiteilija Ville Vallgren ja ne on valettu Pariisissa 1906. Kokonaisuuden muista suunnittelijoista ei ole varmuutta. Helsingin kaupunki tilasi teoksen ja julkistustilaisuus pidettiin Helsingissä 20.9.1908.

Teos kuuluu Helsingin taidekokoelmaan, josta huolehtii HAM Helsingin taidemuseo. Teoksen ylläpitovastuu jakautuu HAMin ja kaupunkiympäristön toimialan kesken niin, että HAM vastaa pronssiosista ja kaupunkiympäristön toimiala muista suihkulähteen osista sekä tekniikasta.

Teoksen pääosat ovat vesiallas reunakiveyksineen; pronssiosat jotka koostuvat vesialtaasta nousevan betonisokkelin päällä olevasta alaosasta; pyöreästä vesiallastasosta kala-aiheisen osan kera; naishahmosta (Havis Amanda) sekä neljästä reunakiveyksen päällä makaavasta merileijonasta. Vesiallasta kiertää kaksi graniittista tasoa jotka kuuluvat teokseen. Graniittiosat ovat kiillotettua Vehmaan Uhlun punaista graniittia. Kalat ja merileijonat suihkuttavat vettä; kalat viistosti alaspäin ja merileijonat kohti altaan keskustaa.

Teoksen korjaamisesta, kunnostamisesta ja suojaamisvaihtoehdoista on tehty valtuustoaloite, jossa esitetään kahta vaihtoehtoa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Aloitteessa esitetty vaihtoehto 1, Havis Amandan korvaaminen kopiolla:

Taidemuseon näkemys on, että alkuperäinen veistoskokonaisuus on säilytettävä nykyisellä paikallaan. Juhlinta ja siihen liittyvä kiipeily ei ole riittävä peruste kopion teettämiseksi. Kopiokaan ei poista kiipeilyn mahdollisuutta. Julkisiin veistoksiin kiipeily ei ole sallittua eikä yleisölle turvallista. Veistoksen ikä tai ilmastotekijät eivät ole ongelma veistoksen säilymiselle nykyisellä paikallaan. Alkuperäisen veistoksen korvaaminen kopiolla voisi lisäksi tahattomasti viestiä, että kiipeily julkisiin taideteoksiin olisi sallittua.

Koska kyseessä on teoskokonaisuus, sen siirtäminen tarkoittaisi pronssisen veistoshahmon lisäksi koko suihkulähteen siirtämistä altai-
neen ja tekniikoineen. Tämä ei taidemuseon näkemyksen mukaan ole realistinen vaihtoehto.

Vaihtoehto 2, Havis Amandan kunnostaminen ja suojaamisvaihtoehdot niin, että juhlat voisivat jatkua Esplanadilla.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on selvittänyt Havis Amandan suo-
jaamisvaihtoehtoja juhlien aikana. Toimialalla on jo varauduttu toimin-
tamalliin, jossa teos suojataan vartioinnilla ja väliaikaisilla aitauksilla.
Havis Amandan äärellä voidaan juhlia, kunhan veistoksen ja yleisön
turvallisuus otetaan huomioon.

Taidemuseon näkemys on, että Havis Amanda on kunnostuksen tar-
peessa. Teoksesta on tehty selvityksiä, joista käy ilmi, että teoksen
monet osat kaipaavat kunnostusta ja etenkin sen tekniikka on elinkaa-
rensaa päässä. Pronssiosien sisäisen tukirakenteen kuntoa ei kuiten-
kaan ole päästy tutkimaan. Taidemuseo on keskustellut kaupunkiympä-
ristön toimialan kanssa, ja molempien näkemys on, että suihkulähde-
kokonaisuus teknisine osineen tulisi peruskorjata ja peruskorjaus sitoa
koko torin laajempaan kunnostukseen.

Käsittely

25.02.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Sydänmaa: Lisäys kappaleen (2) loppuun: "Samalla tulee sel-
vittää suihkulähdekokonaisuuden suojaamismahdollisuuksia sen ympä-
ristössä tapahtuvien kansanjuhlien ajaksi esteettisellä ja turvallisella ta-
valla."

Kannattaja: Pauliina Saares

Lautakunta hyväksyi Johanna Sydänmaan vastaehdotuksen yksimielisesti.

31.08.2020

Asia/16

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi